

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-111 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-43/924-293
Karar Tarihi : 14.07.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

10 **B. RAPORTÖRLER:** İsmail Yücel ARDIÇ, Metin PEKTAŞ, Burak SAĞLAM

C. ŞİKAYET EDEN: - Cumhur GÖZÜM

Ankara Ticaret Odası 27. İnşaatçılar ve Müteahhitler
Meslek Komitesi Başkanı Söğütözü/Ankara

- Merkez İlaç. San. ve Tic. A.Ş.

Sırrı Çelik Bulvarı Ayça Sk. No:6 Taşdelen-Çekmeköy/İstanbul

- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

- Rıdvan ERDEMİR

Er-pa Özel Denizli Sağlık Hastanesi A.Ş. Yönetim Kurulu Bşk.
Sırapapılar Mah. 506 Sk. No:19 Denizli

20 - Yusuf Yavuz KUTLUGÜN

Adres tespiti yapılamamıştır.

- Birol AKINCI

Adres tespiti yapılamamıştır.

- Yaman Metal Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Çavuşoğlu Mah. San. Cad. No:32/B Kartal/İstanbul

- Eroğlu Saç ve Demir San. Tic. Ltd. Şti.

Orhanlı Anadol Mah. Emlak Sk: Yan Yol No:6 Tuzla/İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILANLAR : - İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.

30 Uzunlum No 7 Kdz. Ereğli 67330 Zonguldak

- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.

Fuat Paşa Sok. No:26 Kat :4/1 34880 Soğanlık-Kartal/İstanbul

- Çolakoğlu Metalurji A.Ş.

Kemeraltı Cad. Karaköy Ticaret Merkezi No:24 Karaköy/İstanbul

- Diler Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.

Tersane Cad. No:96 34420 Karaköy/İstanbul

- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Temsilcisi: Av. Dr.İ.Yılmaz ASLAN

Gazi Umur Paşa Sk. Bimar Plaza No:38/8

40 Balmumcu-Beşiktaş/İstanbul

- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.

Aşıroğlu Cad. No:175 Çayırova-Gebze/Kocaeli

- Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.

Temsilcisi: Av. İlmutluhan SELÇUK

Ebululu Mardin Cad. No:57 Akatlar Beşiktaş/İstanbul

- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.

Şair Eşref Bulvarı No:23/3 İzmir

- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Tersane Cad. No:96 Kat:4 34420 Karaköy/İstanbul

50 - Ekinciler Demir ve Çelik A.Ş.

Ayazağa yolu No:7 Giz 2000 Plaza Kat:3 Maslak/İstanbul
- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
Rihtim Cad. Çelik İşhanı No:60 Kat:5 34716 Kadıköy/İstanbul
- Yolbulan Baştuğ Metalürji Sanayi A.Ş.
Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi Osmaniye

E. DOSYA KONUSU: - İnşaat demiri üreticilerinin aralarında anlaşmak ve arzı kısmak yoluyla demir fiyatlarını artırdığı iddiası.

- Hurda alımlarında belirli firmalara diğer firmalara göre daha yüksek fiyat verilerek rekabetin ihlal edildiği iddiası.

60 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına muhtelif tarihlerde intikal eden şikâyet başvuruları üzerine hazırlanan 10.06.2011 tarih ve 2011-1-111/İİ-11-193-HHÜ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun 16.06.2011 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca ilgili şirket hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine, 4054 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 08.07.2011 tarih ve 2011-1-111/ÖA-11-267.İYA sayılı Önaraştırma Raporu 11.07.2011 tarih ve REK.0.05.00.00-110/196 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

70 **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet başvuruları temel olarak, uzun demir çelik üreticilerinin aralarında anlaşmak ve arzı kısmak yoluyla demir fiyatlarını artırdığı iddialarıdır. Ayrıca Kurum'a intikal eden iki şikâyet başvurusunda bazı demir çelik üreticilerinin yurtiçi piyasadan hurda alımlarında ayrımcılık yaptıkları iddia edilmektedir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; dosya konusu iddialara dair herhangi bir bulguya rastlanılmadığından, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ve bu kapsamda yapılan şikâyetlerin reddedilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

80 Dosyadaki bilgiler çerçevesinde; şikâyetin kapsamı da dikkate alınarak ilgili ürün pazarı genel olarak "*uzun demir çelik ürünleri*" olarak belirlenmiştir. Şikâyetlerin tamamı nervürlü inşaat demirine ilişkin olduğundan aşağıda yapılan değerlendirmelerin büyük bir kısmı bu ürüne yönelik olarak yapılmıştır. Diğer taraftan dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar ise, "*Türkiye*" olarak kabul edilmiştir.

I.2. İnceleme Kapsamındaki İlgili Teşebbüsler

I.2.1. İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş. (İçdaş)

1970 yılında kurulan İÇDAŞ, hali hazırda sektörün en büyük teşebbüslerinin başında gelmektedir. 2010 yılı rakamlarıyla yıllık 5.257.600 ton ham çelik üretim kapasitesine sahip olup 3.612.700 ton toplam üretim gerçekleştirilmiştir. Başlıca faaliyet alanları vasıflı çelik ve betonarme çeliği üretimidir. Merkezi İstanbul Güneşli'de bulunan teşebbüsün, Güneşli ve Çanakkale Karabiga'da üretim tesisleri bulunmaktadır.

I.2.2. Habaş Sınai Ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. (Habaş)

Habaş 1985 yılında kurulmuş olup, düşük ve yüksek karbonlu kütükler, düz ve nervürlü çubuklar ve kangal üretimi gerçekleştirmektedir. 2009 yılında yıllık üretim kapasitesini % 50 arttırarak 4.800.000 tona çıkaran teşebbüs, 2010 yılında 2.726.629 ton ham çelik üretmiştir. İstanbul Kartal merkezli şirketin İzmir Aliağa'da üretim tesisleri bulunmaktadır.

I.2.3. Çolakoğlu Metalurji A.Ş. (Çolakoğlu)

100 1968 yılında kurulan Çolakoğlu, düşük ve orta karbonlu kütük ve slab, düşük karbonlu filmaşın ve orta karbonlu çubuk üretimi gerçekleştirmektedir. Yıllık ham çelik üretim kapasitesi 3.000.000 ton olan teşebbüsün, 2010 yılı üretiminin 2.303.745 ton olduğu belirtilmiştir. Şirket merkezi İstanbul Karaköy olup, üretim tesisleri Gebze'dedir.

I.2.4. Diler Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş. (Diler)

Diler, 1970 yılında kurulmuş olup sektörde faaliyet gösteren en eski teşebbüslerdendir. İstanbul Karaköy merkezli şirketin Gebze'de üretim tesisleri bulunmaktadır. Başlıca faaliyet alanları kütükler ve inşaat çelikleri, lama, köşebent ve profil üretimidir. 2010 yılı itibariyle yıllık 1.500.000 ton ham çelik üretim kapasitesine sahip olup 1.301.266 ton toplam üretim gerçekleştirilmiştir.

I.2.5. Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Ege Çelik)

110 1986 yılında kurulan Ege Çelik, 2010 yılı rakamlarıyla yıllık 2.000.000 ton ham çelik üretim kapasitesine sahiptir. Düşük ve orta karbonlu kütükler, düşük, orta ve yüksek karbonlu filmaşın, inşaat çeliği, vida-cıvata ve elektrot yapımına uygun çubuklar üretiminde uzmanlaşan teşebbüsün 2010 yılı üretimi 85.084 ton olarak gerçekleşmiştir. Merkezi İstanbul Esentepe'de bulunan teşebbüsün, İzmir Aliağa'da üretim tesisleri bulunmaktadır.

I.2.6. Kroman Çelik Sanayii A.Ş. (Kroman)

120 Kocaeli Gebze merkezli Kroman, 1967 yılından itibaren sektörde faaliyet göstermektedir. Üretim tesisleri de yine Gebze'de Kurulu bulunan teşebbüs, 1.350.000 ton civarında yıllık ham çelik üretim kapasitesine sahip olup, 2010 yılı üretimi 1.084.000 ton düzeyindedir. Başlıca faaliyet alanları, çeşitli ebat ve standartlarda profil, kütük, kangal, ve makara üretimidir.

I.2.7. Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş. (Kaptan)

Kaptan 1968 yılında kurulmuş olup, çelik kütükler, yuvarlak ve nervürlü inşaat çubukları, kare çubuklar ve köşebent üretimi gerçekleştirmektedir. Yıllık üretim kapasitesi 1.350.000 ton olan şirket, 2010 yılında 1.073.799 ton ham çelik üretmiştir. İstanbul Beşiktaş merkezli şirketin Tekirdağ'da üretim tesisleri bulunmaktadır.

I.2.8. İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş. (İzdemir)

130 1970 yılında kurulan İzdemir, 2010 yılı rakamlarıyla yıllık 1.500.000 ton ham çelik üretim kapasitesine sahip olup 1.095.584 ton toplam üretim gerçekleştirilmiştir. Başlıca faaliyet alanları kare kesitli kütüklerle düz ve nervürlü kaynaklanabilir beton çeliği çubukları üretimidir. İzmir'de bulunan şirketin, üretim tesisleri Aliağa'dadır.

I.2.9. Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Yazıcı)

1949 yılında kurulan Yazıcı, 2010 yılı rakamlarıyla yıllık 1.000.000 ton ham çelik üretim kapasitesine sahiptir. Çelik kütükler, düz ve nervürlü inşaat demirleri, lama, köşebent ve profil üretiminde uzmanlaşan teşebbüsün 2010 yılı üretimi 984.712 ton olarak gerçekleştirilmiştir. Şirket merkezi İstanbul Karaköy'de olup, İskenderun'da üretim tesisleri bulunmaktadır.

I.2.10. Ekinciler Demir ve Çelik A.Ş. (Ekinciler)

140 İstanbul Maslak merkezli Ekinciler, 1978 yılından itibaren sektörde faaliyet göstermektedir. Üretim tesisleri İskenderun Organize Sanayi Bölgesi'nde yer alan teşebbüs, yıllık 1.000.000 ton ham çelik üretim kapasitesine sahip olup, 2010 yılı

11-43/924-293

üretimi 684.431 ton düzeyindedir. Başlıca faaliyet alanları, çeşitli ebat ve standartlarda çelik kütükler ile nervürlü ve yuvarlak inşaat çeliği üretimidir.

I.2.11. Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş. (Çebitaş)

Çebitaş 1981 yılında kurulmuş olup, çelik kütükler, nervürlü inşaat çubukları ve köşebent üretimi gerçekleştirmektedir. Yıllık üretim kapasitesi 750.000 ton civarında olan teşebbüs, 2010 yılında 168.800 ton ham çelik üretmiştir. İstanbul Kadıköy merkezli şirketin İzmir Aliağa'da üretim tesisleri bulunmaktadır.

150 I.2.12. Yolbulan Baştuğ Metalürji Sanayi A.Ş. (Yolbulan Baştuğ)

Yolbulan Baştuğ, Yolbulan ve Baştuğ ailelerinin ortaklığında 2008 tarihinde kurulmuş olup, yıllık 1.500.000 tonluk üretim kapasitesine sahiptir. Şirket yatırımların tamamlanmasından sonra 2010 yılında başladığı faaliyeti sonucu 638.620 ton ham çelik üretmiştir. İstanbul Ataşehir merkezli şirketin üretim tesisleri Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi'ndedir.

I.3. Değerlendirme

160 Yapılan önaraştırma kapsamında temel olarak uzun demir çelik ürünleri fiyatlarında son zamanlarda meydana gelen artışların, teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanun'u ihlal eden herhangi bir anlaşma ve/veya koordinasyon sonucu meydana gelip gelmediği araştırılmıştır. Bu çerçevede; teşebbüslerden gönderilen ve yerinde incelemelerde elde edilen bilgiler dışında ilgili pazarda son zamanlarda meydana gelen fiyat artışları dünya fiyat artışları ile karşılaştırılarak, pazarın değişen arz, talep ve maliyet yapıları ve fiyat artışlarının muhtemel kaynakları üzerinde durulmuştur.

I.3.1. İnşaat Demiri Üreticilerinin Aralarında Anlaşarak Demir Fiyatlarını Artırdığı İddiasına Yönelik Olarak Yapılan Tespit ve Değerlendirmeler

170 Dosyadaki bilgilere göre, inşaat demiri üreticilerinin aralarında anlaşarak demir fiyatlarını artırdığı iddiasına yönelik olarak, raportörlerce, teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde, söz konusu iddiayı destekleyen herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Bununla birlikte, inşaat demiri yurtiçi ve dünya fiyatları ve pazarın yapısıyla ilgili yapılan tespit ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur. 2008 yılında aynı pazara yönelik yine geniş kapsamlı bir önaraştırma¹ yapıldığından, bu dosyadaki tespit ve değerlendirmeler 2008 yılından bu yana ve 2008 verileriyle karşılaştırmalı olarak yapılmıştır.

180 Dosyadaki bilgilerden, teşebbüslerin yurtiçi nervürlü inşaat demiri satış fiyatlarının, hem kendi aralarında hem de dünya fiyatlarıyla paralellikler gösterdiği görülmektedir. Fiyatlar 2006 yılının sonundan başlayarak 2008 yılının sonuna kadar önemli ölçüde artmıştır. Bu dönemde fiyatlar 500 \$/ton'dan 1.350 \$/ton'a kadar çıkmıştır. Dünya genelinde 2008 yılının sonunda ortaya çıkan ekonomik krizle birlikte fiyatlar tekrar 500 \$/ton seviyelerine inmiştir. Bu krizin etkisinin azalmasına koşut olarak fiyatlar 2009 yılından başlayarak 2011 yılının ortalarına kadar istikrarlı bir artış trendine girmiş ve 500 \$/ton seviyelerinden 700 \$/ton'a seviyelerine çıkmıştır.

Dosyada yer alan bilgiler çerçevesinde, demir çelik fiyatlarına ilişkin olarak 2006 yılından bu yana yurtiçi fiyatların uluslararası piyasalarda oluşan fiyatlardan bağımsız bir yapı arz etmediğini ortaya koymaktadır. Nihai ürünlerin fiyat oluşumunda, hammadde fiyatları (özellikle hurda), enerji birim fiyatları, döviz kurları, üretim teknolojisi gibi pek çok maliyet unsuru etkili olmakta ve bunlara bağlı olarak tüm dünyada paralel bir fiyat yapısı ortaya çıkmaktadır.

¹ Rekabet Kurulunun 03.07.2008 tarih ve 08-43/584-217 sayılı kararı.

11-43/924-293

190 Yurtiçi fiyatları ile dünya fiyatlarının paralel olmasında ürünün homojen ve Türk demir çelik sektörünün önemli ölçüde dünya piyasalarına entegre olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Zira uzun demir çelik ürünlerinde yurtiçinde önemli oranda arz fazlalığı bulunmakta ve sektör neredeyse üretiminin yarısını ihraç etmektedir.

Taraflar arasında rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir anlaşma ve/veya koordinasyonun varlığının ispatlanmasında zorluk çekilen durumlarda, kuşku duyulan pazarlarda gözlenen bazı olgu ve uygulamalar tek başlarına olmasa bile, taraflar arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın varlığını destekleyici unsurlar olarak kullanılabilir. Bu olgu ve uygulamalar şu şekilde sıralanabilir:

200 1. *Pazara Yeni Girişlerin Olup Olmaması*²: Bilindiği üzere Rekabet Kurulu uzun demir çelik sektörüne yönelik olarak 2004 yılında sonuçlanan bir soruşturma yürütmüştür. Türkiye’de demir çelik sektöründe 2004 yılından bu yana önemli yapısal değişiklikler gerçekleşmiştir. 2004 yılında uzun demir çelik pazarında 19.370.000 ton olan toplam üretim kapasitesi (vasıflı çelik üreticileri hariç), 2007 yılı itibarıyla %45 gibi ciddi bir artışla 28.051.600 tona ulaşmıştır. Bu kapasite artışının önemli bir kısmı mevcut teşebbüslerin kapasite artışından kaynaklanırken, azımsanmayacak diğer bir kısmı ise sektöre yeni giriş yapan teşebbüslerden kaynaklanmıştır. Habaş, İçdaş ve Çolakoğlu en yüksek kapasite artışı gerçekleştiren teşebbüslerdir. Diğer yandan Nursan 700.000, Sidemir 450.000 kapasite ile 2005 yılında, Cer Çelik 850.000 kapasite ile 2007 yılında sektöre giriş yaparak Türkiye’deki toplam ham çelik üretim kapasitesini artırmıştır. 2004 yılında uzun demir çelik üretimi 13.232.000 ton iken 2007 yılında %61 artarak 21.369.000 tona ulaşmıştır. 210 yılında da pazara yeni girişler olmuş ve üretim miktarı artmıştır. Yolbulan-Baştuğ, Tosçelik ve Özkan Demir Çelik pazara yeni giren teşebbüslerdir. Bu girişlerin sonucu olarak üretim miktarı da yaklaşık 22.000.000 tona ulaşmıştır. DÇÜD verilerine göre Türkiye, son 10 yıllık dönemdeki kapasite ve üretim artışlarına bağlı olarak, Çin ve Hindistan’dan sonra üretimini en fazla arttıran ülke olmuş ve ayrıca 2011 yılının ilk 5 aylık döneminde % 23,4 üretim artışı ile dünyada üretimini en fazla arttıran ülke olmuştur. Bu değerlendirmeler ışığında, gerek pazara yeni girişlerin gerekse mevcut firmaların yapmış oldukları kapasite ve üretim artışlarının, pazardaki firmaların durağan pazar paylarına sahip olmaları ve bu pazar paylarını sürdürmeleri önünde önemli bir engel oluşturduğu düşünülmektedir.

220 2. *Katı Bir Fiyat Yapısı*: Rekabetçi pazarlarda fiyatlar, arz ve talep koşullarındaki değişimlere bağlı olarak dalgalanırlar. Buna karşılık kartel pazarlarında firmalar bu gibi dalgalanmalara karşı dirençlidirler. Kartel üyeleri zayıf bir talebe, fiyatları indirmek yerine üretimi kısırarak cevap verirler. Ayrıca, sık ve büyük fiyat değişimleri kartel pazarlarında her zaman firmalar arasında yeni bir anlaşmayı gerektirmesi ve tarafların yeni fiyatın ne olacağı konusundaki anlaşmalarının her zaman kolay olmaması nedenleriyle, bu pazarlarda genellikle katı bir fiyat yapısı gözlenmektedir. Yukarıda ifade edildiği üzere, uzun demir çelik pazarında fiyatların dünya piyasalarına paralel olarak Ekim 2006’dan Mayıs 2011’e önemli fiyat değişimleri olmuştur. Bu dönemde fiyatlar 500 \$/ton ile 1.350 \$/ton arasında dalgalanmıştır.

230 3. *Pazar Ölçeğinde Uygulanan Kolaylaştırıcı Eylemler*: Pazar ölçeğinde, ürün ve satış koşullarının standartlaşmasına yönelik uygulamalar teşebbüsler arasında gizli bir anlaşma yapılması için elverişli bir ortam sağlayabilmektedir. Yine pazar ölçeğinde, satış fiyatlarının birbirlerine yakınlaşmasını sağlayabilecek (Teslim Fiyatlandırması ve Basing Point Pricing gibi) uygulamalar da taraflar arasında gizli bir anlaşmanın

² 2007 yılına kadar olan tespit ve değerlendirmelerde, Rekabet Kurulunun 03.07.2008 tarih ve 08-43/584-217 sayılı kararından yararlanılmıştır.

11-43/924-293

240 varlığını destekleyici unsurlar olarak değerlendirilebilmektedir. Bu çerçevede, ilgili ürünün doğası gereği (üretim süreçlerinin benzer olması ve kalite şartları gereği), firmaların ürünleri arasında bir homojenlik durumu söz konusu olmasına rağmen pazarda firmaların satış fiyatlarının yeksenaklığını sağlayabilecek bir uygulama bulunmamaktadır. Firmalar ürünlerini fabrika teslim olarak satmaktadırlar. Alıcılar da nakliye maliyetlerini de dikkate alarak istedikleri firmalardan ürünlerini alabilmektedir.

Sonuç olarak yukarıda yer verilen olgu ve uygulamalar, uzun demir çelik ürünleri pazarı bakımından değerlendirildiğinde; inceleme yapılan dönemde söz konusu olgu ve uygulamaların taraflar arasında rekabeti kısıtlayıcı gizli bir anlaşma ve/veya koordinasyonun varlığını destekleyici unsurlar olarak değerlendirilmesinin de güç olduğu düşünülmektedir.

250 I.3.2. Arzın Kısıtlandığı İddiasına Yönelik Olarak Yapılan Tespit ve Değerlendirmeler

İnşaat demiri üreticilerinin aralarında anlaşarak nervürlü inşaat demiri arzını kısıtladıkları iddiasına yönelik olarak, raportörlerce, teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde, söz konusu iddiayı destekleyen herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

260 Dosyadaki bilgilerde yer alan, 2010 yılı aylık bazda firmaların nervürlü inşaat demiri üretim miktarları, 2011 ilk beş ay firmaların üretim miktarları incelendiğinde, firmaların 2011 ilk beş aydaki üretim miktarlarının, 2010 yılının aynı dönemine göre arttığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla üretimin kısıtlanması bir tarafa üretimin arttığı gözlenmektedir. Diğer yandan yapılan üretimin ne kadarının piyasaya arz edildiğini göstermesi bakımından dosyadaki bilgilerde yer alan, üreticilerin aynı dönemdeki stok miktarlarına bakıldığında, teşebbüslerin söz konusu dönemde stok yapılarında radikal bir artış gerçekleşmediği ve stok miktarlarının makul seviyelerde seyrettiği görülmektedir. Dolayısıyla 2010 ve 2011 yıllarındaki üretim ve stok miktarları arzın kısıldığı iddialarını destekler nitelikte değildir.

I.3.3. Hurda Alımına İlişkin Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

270 Önaraştırmaya konu olan iki ayrı şikâyet başvurusunda demir çelik üreticilerinin yurtiçi piyasadan hurda alımlarında, hurda satıcıları arasında ayrımcılık yaptıkları iddia edilmektedir. İstanbul'da hurda ticareti ile iştigal eden Yaman Metal Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. adına Ceylan Yaman tarafından gönderilen ve 23.5.2011 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal eden ilk şikâyet başvurusunda özetle; Çolakoğlu Metalurji'nin hurda alımlarında bazı tedarikçiler lehine farklı fiyatlar uyguladığı, hurda alımlarında bazı firmalara kendilerine verdiği fiyatın %10 kadar üstünde bir fiyat uyguladığı, bu uygulamanın sonucu olarak hurda piyasasının kısa zamanda belirli şirketlerin elinde kalacağı ifade edilmektedir.

280 Benzer nitelikteki diğer şikâyet başvurusu yine hurda ticareti ile uğraşan Eroğlu Saç ve Demir San. Tic. Ltd. Şti. tarafından gönderilmiş ve Kurum kayıtlarına 6.6.2011 tarihinde intikal etmiştir. Başvuruda özetle; hurda alımlarında Kroman, Çolakoğlu Metalürji, İçdaş ve Kaptan Demir Çelik'in Türkiye'deki fiyatları belirleyen firmalar olduğu, bu firmaların bazı hurda satıcıları lehine daha yüksek fiyat vererek hurda alımlarında ayrımcılık yaptıkları ve bu şekilde hurda piyasasındaki rekabette bazı firmaları dezavantajlı duruma getirdikleri ifade edilmektedir.

Hurda maliyeti demir çelik üretimindeki toplam maliyet içerisinde yaklaşık %70'lik bir paya sahiptir. Yurtiçi hurda ihtiyacının da yaklaşık %75'i ithal kaynaklardan sağlanmakta geri kalanı yurt içindeki hurda satıcısı şirketlerden elde edilmektedir. Dolayısıyla demir çelik üreticileri üretimleri açısından çok önemli bir hammadde olan hurda konusunda büyük ölçüde ithal kaynaklara bağımlıdırlar.

11-43/924-293

290 Yukarıda yer verilen şikâyetler teşebbüslerin yurtiçi kaynaklardan gerçekleştirdikleri hurda alımlarına yöneliktir. İlk şikâyette yalnızca Çolakoğlu'nun, ikinci şikâyette ise Çolakoğlu ile birlikte Kroman, İçdaş ve Kaptan Demir Çelik'in hurda alım fiyatlarını belirlerken bazı hurda satıcılarına daha yüksek fiyat teklif ettikleri ve bu şekilde alımlarda ayrımcılık gerçekleştirdikleri ifade edilmektedir. İlk şikâyet açısından bakılacak olursa, çok sayıda teşebbüsün faaliyet gösterdiği ve herhangi bir teşebbüsün tek başına pazar gücüne sahip olmadığı demir çelik piyasasında tek bir teşebbüsün tek taraflı davranışlar yoluyla rekabet kısıtlayıcı sonuçlar doğurması söz konusu değildir. Bu noktada Çolakoğlu'nun dosyadaki bilgilerde yer alan üretim rakamları (2010 yılı için toplam 129.970 ton; 2011 yılı ilk beş ayı için ise toplam 38.531 ton) çerçevesinde, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hâkim durumda olamayacağı açıktır. Diğer yandan, raportörlerce yapılan yerinde incelemelerde teşebbüslerin yurtiçi piyasadan hurda alımlarını koordine ettiklerini gösteren herhangi bir bulguya rastlanılmadığından her iki şikâyetin de reddedilmesi gerektiği kanaatine varılmaktadır.

300

I.3.4. Genel Değerlendirme

Önaraştırma kapsamında yapılan incelemeler ve yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında;

- uzun demir çelik ürünleri yurtiçi satış fiyatlarında son dönemlerde artışlar yaşandığı,
- söz konusu fiyat artışlarının dünya uzun demir çelik satış fiyatları ile paralellik arz ettiği,
- teşebbüslerin 2010 ve 2011 yıllarındaki üretim rakamları ve stok miktarları göz önünde bulundurulduğunda arzın kısıtlanmasının söz konusu olmadığı,
- yapılan yerinde incelemelerde, yurtiçi demir çelik ürünleri fiyat artışının teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ya da uyumlu eylem sonucu olduğuna ilişkin herhangi bir delil tespit edilemediği,
- teşebbüslerin yurtiçi piyasadan hurda alımlarında koordinasyona işaret eden herhangi bir bulguya rastlanılmadığı

310

hususları dikkate alındığında, incelenen teşebbüslerle ilgili olarak herhangi bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmaktadır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetlerin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.